

Засновник і видавець:

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління
при Президентові України

Головний редактор
СЕРЬОГІН С. М.,
д-р наук держ. упр., проф.

Редакційна колегія:
ХОЖИЛО І. І.,
д-р наук держ. упр.,
доц. (заст. голов. ред.)
РУДІК О. М.,
канд. політ. наук, доц. (відп. секретар)
ШАРОВ Ю. П.,
д-р наук держ. упр., проф.

ЛИПОВСЬКА Н. А.,
д-р наук держ. упр., проф.
ГОНЧАРУК Н. Т.,
д-р наук держ. упр., проф.
ВІКТОРОВ В. Г.,
д-р філос. наук, проф.

БОРОДІН Є. І.,
д-р іст. наук, проф.
РЕШЕТНИЧЕНКО А. В.,
д-р філос. наук, проф.

ГЛТОВ Б. Б.,
д-р філос. наук, проф.
МАМАТОВА Т. В.,
д-р наук держ. упр., доц.

БОБРОВСЬКА О. Ю.,
д-р наук держ. упр., проф.
ПРОКОПЕНКО Л. Л.,
д-р наук держ. упр., проф.

БАКУМЕНКО В. Д.,
д-р наук держ. упр., проф.
ДРЕШПАК В. М.,
д-р наук держ. упр., доц.

КОЛЕСНИКОВ Б. П.,
д-р наук держ. упр., доц.
ОВЧИННИКОВА О. П.,
д-р екон. наук, проф. (Російська Федерація)
ГУГНІН О. М.,
д-р філос. наук, проф. (Республіка Польща)
АНТОНОВА О. В.,
канд. наук держ. упр., доц.
САВОСТЕНКО Т. О.,
канд. екон. наук, доц.

Друкується за рішенням
ученої ради Дніпропетровського
регіонального інституту державного
управління Національної академії
державного управління
при Президентові України
протокол № 11/163 від 26.11.2013 р.

Періодичність – чотири рази на рік

Збірник наукових праць
«Державне управління» згідно з
та місцеве самоврядування» згідно з
рішенням Президії ВАК України включений
до переліку наукових фахових видань у галузі
науки «Державне управління» (постанова
№ 1-05/4 від 14.10.09)

© Дніпропетровський регіональний інститут
державного управління НАДУ при
Президентові України, укладання, художнє
оформлення,
оригінал-макет, 2013

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

УДК 35.078:681.518

Валерій ДРЕШПАК
Національна академія державного управління
при Президентові України
Дніпропетровський регіональний інститут державного управління
**СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ: ЗМІСТ І ХРОНОЛОГІЧНІ
МЕЖІ ОСНОВНИХ ПЕРІОДІВ**

Визначаються теоретико-методологічні підходи до періодизації
державної інформаційної політики. Розкривається зміст етапу
становлення державної інформаційної політики України (1991 –
1999 рр.), що має два періоди. Розглядаються процеси формування
правових основ державної інформаційної політики України та суб'єктів
державного управління в інформаційній сфері.

Ключові слова: державна інформаційна політика, періодизація
державної політики, суб'єкти державної політики, об'єкти державної
політики, засоби масової інформації, комунікативна діяльність.

**Валерий Дрешпак. Становление государственной информационной
политики Украины: содержание и хронологические рамки основных
периодов**

Определяются теоретико-методологические подходы к периодизации
государственной информационной политики. Раскрывается содержание этапа
становления государственной информационной политики Украины (1991 –
1999 гг.), имеющего два периода. Рассматриваются процессы формирования

правовых основ государственной информационной политики Украины и субъектов государственного управления в информационной сфере.

Ключевые слова: государственная информационная политика, периодизация государственной политики, субъекты государственной политики, объекты государственной политики, средства массовой информации, коммуникативная деятельность.

Valerii Dreshpak. Formation of public information policy of Ukraine: the content and chronological framework of the basic periods

Defined theoretical-methodological approaches to the periodization of the public information policy. Contents of the stage of formation of public information policy of Ukraine (1991 – 1999 years), has two periods. Processes of the formation of the legal foundations of the public information policy of Ukraine and subjects of public administration in the information sphere.

Key words: public information policy, the periodization of the public policy, the subjects of public policy, objects of public policy, mass-media, communication activities.

Актуальність виокремлення та дослідження періодів становлення й розвитку державної інформаційної політики України пов'язана не лише з необхідністю виявити еволюцію пріоритетів, підходів до формування та реалізації цієї державної політики, але й з потребою з'ясування трендів і закономірностей державного управління інформаційною сферою держави на сучасному етапі. У такий спосіб на основі ретроспективного аналізу державної політики можуть бути сформульовані прогнози, які дозволять запобігти певним проблемам в інформаційній сфері або (у разі виникнення таких проблем) ефективно їх розв'язувати.

Нами не виявлено спеціальних досліджень, де б комплексно розкривалися всі періоди еволюції державної інформаційної політики України з 1991 р. до наших днів. Водночас у деяких працях досліджувалася державна політика в окремих сферах інформаційної діяльності. Так, періодизацію державної політики у сфері засобів масової інформації (ЗМІ) розробляли Д. Дуцик, В. Петренко, а також автор цієї статті. Періодизацію державної політики у сфері розвитку інформаційного суспільства, інформатизації, формування електронного урядування здійснювали О. Кукарін, А. Семенченко, С. Чукут. Періодизацію державної політики у сфері бібліотечної справи запропоновано Л. Голохою. Часто дослідники, здійснюючи масштабний ретроспективний аналіз державної політики в окремих сферах інформаційної діяльності, період з 1991 р. виокремлюють як єдиний і цілісний. Хоча насправді за цей час державна інформаційна політика України в цілому та державна політика в окремих сферах інформаційної діяльності пройшла етап становлення та ряд різних за змістом періодів у своєму подальшому розвитку.

Метою цієї статті є визначення змісту та хронологічних меж основних періодів початкового етапу розвитку державної інформаційної політики України – етапу становлення.

Вивчення періодів розвитку державної інформаційної політики України потребує насамперед з'ясування самого змісту та об'єкта цієї політики. Адже від цього залежить, які саме аспекти інформаційної сфери необхідно брати до уваги, здійснюючи періодизацію.

Сутність поняття «державна інформаційна політика», викладеного в різних нормативно-правових актах та їх проектах, у наукових працях не має єдиного тлумачення. Закон України «Про інформацію» у своїй першій редакції (1992 р.) подає державну інформаційну політику як сукупність основних напрямів і способів діяльності держави з одержання, використання, поширення та зберігання інформації [9]. Нова редакція цього закону (2011 р.) такого визначення вже не містить. Також відбулися зміни у формулюванні основних напрямів цієї сфери державної політики [9]. Ці зміни полягали насамперед у конкретизації цих напрямів із доповненням їх переліку такими як: створення умов для формування в Україні інформаційного суспільства, забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень, розвиток електронного урядування. Також відрізняються підходи до визначення об'єкта державної інформаційної політики. У загальному розумінні такими об'єктами є: інформаційні процеси та відносини, інформаційні ресурси, інформаційна інфраструктура. Конкретний прикладний підхід привертає увагу до певних галузевих складових, що можуть бути об'єктом окремих державних політик. Якщо на початку періоду незалежності основна увага приділялася здебільшого загальним аспектам інформаційної діяльності, сфері ЗМІ та видавничої діяльності, гарантуванню інформаційного суверенітету держави, то наприкінці 1990-х рр. ХХ ст. посилилася увага до питань інформатизації та розвитку інформаційного суспільства. Зокрема, проект Концепції національної інформаційної політики України, розроблений у 2002 р. Держкомінформом України, розглядав такі складові державної інформаційної політики: державна політика у сфері ЗМІ, у сфері комп'ютерних технологій і систем телекомунікацій, у книgovидавничій сфері, поліграфічного виробництва, розповсюдження видавничої продукції, в архівній та бібліотечній справі, у галузі кінематографії, реклами та діяльності, виставково-ярмаркової діяльності, щодо інформаційної діяльності науково-просвітницьких громадських організацій, забезпечення інформаційної безпеки України [3]. У державній інформаційній політиці також розглядаються і певні аспекти державної мовної

політики, комунікативної політики органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

У цьому дослідженні ми виходитимемо з позицій максимально широкого розуміння змісту цієї державної політики, структури її об'єкта. З огляду на це поняття «державна інформаційна політика» розглядається нами як цілеспрямована діяльність держави через уповноважені нею органи з метою подолання чи попередження суспільно значущих проблем у сфері інформаційних процесів і відносин, що здійснюються чи можуть здійснюватися з використанням необхідної сукупності інформаційних ресурсів та інформаційної інфраструктури певними суб'єктами інформаційних відносин.

З 1991 р. в інформаційній сфері України та світу відбулися суттєві зміни, трансформувалися політичні уявлення про місце цієї сфери в суспільному житті, а також роль держави в її регулюванні. Змінювалося розуміння мети та змісту державної інформаційної політики, механізмів державного впливу на інформаційні процеси та відносини.

Періодизацію державної інформаційної політики доцільно здійснювати з урахуванням таких трьох аспектів: розвиток національного законодавства як правової основи цієї державної політики, структура та діяльність суб'єкта управління у сфері цієї державної політики, стан та основні зміни об'єкта управління (власне інформаційної сфери). Проведений аналіз, на наш погляд, дозволяє виокремити з 1991 р. і до сьогодні п'ять таких періодів, два з них є етапами становлення державної інформаційної політики України.

Перший період (1991 – 1994 рр.) характеризується процесами формування правових основ регулювання інформаційної сфери України, визначенням основних напрямів державної інформаційної політики, певним плуралізмом суб'єктів її здійснення, виникненням і подоланням проблем переходного етапу, інтенсивним розвитком інформаційного простору держави, насамперед сфери масових комунікацій, коли передусім суттєво зросла кількість друкованих ЗМІ переважно ділового та розважального спрямування.

Нормативно-правове регулювання інформаційної сфери певний час здійснювалося на основі прийнятого в червні 1990 р. закону СРСР «Про пресу та інші засоби масової інформації» та інших актів радянського періоду. Формування власної законодавчої бази в інформаційній сфері було досить інтенсивним. У цей період, за нашими підрахунками, було прийнято 8 законів України, що стосуються інформаційної сфери (ключовим з них став Закон

України «Про інформацію»), та внесено до них 4 поправки.

Відбулися певні структурні зміни суб'єкта управління інформаційною сферою. До 1991 р. існувало два окремих органи, що опікувалися інформаційною та видавничою політикою – Держкомтелерадіо УРСР та Державний комітет УРСР з преси. У травні 1991 р. було ліквідовано Держкомтелерадіо УРСР, а його функції передані Державній телерадіокомпанії. При цьому виникла колізія: державна телерадіоорганізація, яка безпосередньо веде мовлення (а саме таким тоді було Держтелерадіо та його обласні підрозділи), мала видавати дозвіл на діяльність у ефірі комерційним компаніям чи студіям – своїм потенційним конкурентам. Загалом, у період із середини 1990 р. до 22 березня 1994 р., коли було опубліковано й введено в дію Закон України «Про телебачення і радіомовлення», Держтелерадіо та його обласні підрозділи видали понад двісті реєстраційних посвідчень телерадіокомпаніям (студіям, редакціям) недержавної форми власності [5].

У 1992 р. було ліквідовано Державний комітет УРСР з преси, а функції щодо проведення загальнодержавної політики в галузі книговидання, реєстрації друкованої продукції, контролю за виконанням державного замовлення на видання підручників та інших окремих видань були передані Міністерству культури України. У травні 1993 р. ці функції в Мінкультурі забрали та передали до новоствореного Державного комітету України у справах видавництв, поліграфії та книгорозповсюдження, який стає правонаступником Держкомпреси. У листопаді 1994 р. на базі Державного комітету України у справах видавництв, поліграфії та книгорозповсюдження й Державного комітету України з охорони державних таємниць у пресі та інших ЗМІ було створено Міністерство України у справах преси та інформації.

Відбувалося формування суб'єкта управління у сфері інформатизації. Указом Президента України 31 травня 1993 р. Кібернетичний центр Академії наук України був визначений головною державною організацією з проблем інформатизації, на яку покладалося завдання розробити Концепцію державної політики інформатизації України та Основні напрями Національної програми інформатизації України. У березні 1995 р. Указом Президента України було створене Національне агентство з питань інформатизації при Президентові України, а попередній указ був визнаний таким, що втратив чинність. Діяльність суб'єктів управління інформаційною сферою характеризувалася в цей період двома крайніми позиціями: від повної відсутності будь-якого відчутного впливу (що пояснювалося хвилею демократичних

перетворень і лібералізації економіки з відмовою від радянських методів управління) до продовження практики адміністративного втручання в діяльність, насамперед державних, комунальних установ і підприємств галузі. Приватний сектор галузі був на той час у стадії формування й не відігравав значної ролі. Комунікації органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадськістю підтримувалися переважно з використанням ресурсів державних і комунальних ЗМІ.

У галузі міжнародного співробітництва пріоритетною вважалася відкритість інформаційних кордонів. Так, навіть інформаційну безпеку розуміли як «можливість безперешкодної реалізації суспільством і окремими його членами своїх конституційних прав, пов’язаних із можливістю вільного отримання, створення і розповсюдження інформації» [4, с. 4]. Згодом з’ясувалося, що такі підходи призвели до загрозливих деформацій вітчизняного інформаційного простору. На думку В. Петренка, саме на 1991 – 1995 рр. припадає хвиля неорганізованого й непрогнозованого розвитку періодичної преси, радіо й телебачення [6, с. 31]. За Д. Дуцік, період 1990 – 1994 рр. характеризується найбільшою свободою преси, появою нових, непартійних видань [2, с. 9 – 10]. Новостворені газети, журнали мали достатньо рекламодавців, а відтак, практично не залежали від владних структур ані фінансово, ані політично і їх підтримки не потребували.

В інформаційно-комунікаційну сферу приходять нові технології. У 1992 р. Україні делеговано домен UA, у 1993 – 1994 рр. створюються перші сайти [11]. У цей період гостро посталася проблема правового врегулювання нових відносин в архівній сфері, створення нової нормативно-правової бази, вирішення питань правонаступництва щодо Державного архівного фонду колишнього СРСР. Основою формування самостійного Національного архівного фонду України стала українська частина єдиного Державного архівного фонду СРСР. Президія Верховної Ради України 27 серпня 1991 р. ухвалила рішення передати архіви Компартії України на державне зберігання. На базі Архіву ЦК КПУ було утворено Центральний державний архів громадських об’єднань. Партийні архіви на місцях структурно влилися до обласних державних архівів. У грудні 1993 р. з прийняттям Закону України «Про Національний архівний фонд і архівні установи» Національний архівний фонд було визнано складовою української та світової історико-культурної спадщини й інформаційних ресурсів суспільства, поставлено його під охорону держави й зафіковано державні гарантії його зберігання, примноження та використання.

Бібліотечна сфера в цей період переживає кризовий стан, зумовлений значним зменшенням і нестабільністю фінансування, руйнацією бібліотечної інфраструктури, пошуком можливостей для підтримки життєдіяльності бібліотек. Державне управління бібліотечною справою в Україні в цей час здійснює спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі культури – Міністерство культури й мистецтв України. Інші міністерства й відомства здійснюють керівництво мережею підпорядкованих їм бібліотек, координуючи свої зусилля з Міністерством культури й мистецтв України [1, с. 9].

Таким чином, хоча формальним початком цього періоду є проголошення Україною незалежності, притаманні початкові стадії цього періоду основні тенденції розвитку, структура управління та законодавча база були сформовані в 1990 – на початку 1991 рр. Завершення цього періоду припадає на кінець 1994 – початок 1995 рр., коли була сформована в загальному вигляді нова система державного управління окремими галузями інформаційної сфери незалежної України, а в інформаційному просторі держави визначився перехід від кількісних до якісних змін. Тривалість цього періоду фактично склала 4,5 – 5 років.

Другий період (1995 – 1999 рр.) визначався процесами конституційного унормування основоположних принципів у сфері інформації та свободи слова, прийняттям нових законів, що регулюють найрізноманітніші аспекти інформаційних відносин, та поправок до раніше прийнятих законів, створенням нових державних органів, як то Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, Міністерство інформації (з подальшими реорганізаціями до Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України), якісними змінами в інформаційному просторі держави за рахунок суттєвого зростання впливу недержавних ЗМІ та інтенсивним розширенням сфери застосування нових інформаційно-комунікаційних технологій. Пріоритетне завдання державної інформаційної політики в цей період – регулювання (упорядкування) сфери інформаційних відносин – дослівно практично ніде не визначалося, проте чітко проглядалося в діях як центральних, так і місцевих органів влади. Посилювалися різновекторні впливи на інформаційну сферу як безпосередньо з боку держави, так і через наближені до неї політико-економічні групи. Цей період був рекордним у галузі законотворення в інформаційній сфері. За нашими підрахунками, було прийнято 12 нових законів і 20 поправок до законів у цій сфері. При цьому увага законодавців

зміщується від ЗМІ до інших галузей – інформатизація та телекомунікації, видавнича, бібліотечна, музейна справа, кінематографія, рекламна діяльність, комунікативна діяльність органів публічної влади тощо. Так, у 1998 р. законом України була ухвалена Національна програма інформатизації. Саме в цей період неодноразових змін зазнали структура та напрями діяльності суб'єктів державного управління (державного регулювання) в інформаційній сфері. На початок цього періоду припадає видання Указу Президента України «Про вдосконалення системи управління державним телебаченням і радіомовленням України», згідно з яким було створено Державний комітет телебачення й радіомовлення України. У 1996 р. після ухвалення Конституції України Міністерство України у справах преси та інформації реорганізується в Міністерство інформації України, а 4 місяці потому в його підпорядкування потрапляють Державний комітет телебачення й радіомовлення та Державне інформаційне національне агентство України. Так триває до 1998 р., коли їх підпорядковують Кабінетові Міністрів України. У березні 1999 р. Міністерство інформації ліквідується, натомість створюється Державний комітет інформаційної політики, який забезпечував проведення державної політики в інформаційній і видавничій сферах. У грудні 1999 р. Держкомтелерадіо та Держкомінформполітики об'єднуються в один орган – Державний комітет інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, який виконує функції своїх попередників. Фактично з початку 1995 р. розпочала свою роботу з ліцензування телерадіомовників Національна рада України з телебачення й радіомовлення. Саме напередодні 15 грудня 1994 р. парламент затвердив Тимчасове положення про Національну раду та обрав персональний її склад у кількості 8 членів [5].

У червні 1999 р. був утворений Державний комітет зв'язку та інформатизації України й визнаний правонаступником ліквідованих Державного комітету зв'язку України, Державного агентства інформатизації України та Головного управління з питань радіочастот при Кабінеті Міністрів України.

З 1997 р. відбувається фактична децентралізація державного управління бібліотечною справою в Україні з передачею функцій управління в цій сфері на рівень місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування (за винятком національних і відомчих бібліотек) [1, с. 9]. У цей період було сформовано структуру державного телерадіомовлення, яка практично без змін існує й донині. У 1997 – 1998 рр. була здійснена спроба запровадження в Україні суспільного (громадського) телерадіомовлення, що,

незважаючи на прийняття Закон України «Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення в Україні» та відповідні постанови Верховної Ради України, і досі не знайшла свого втілення.

Інтенсивно почали розвиватися електронні ЗМІ – телебачення, радіомовлення, стала набувати поширення мережа Інтернет. За станом на 1999 р. в Україні вже нараховувалося 200 тис. активних користувачів мережі Інтернет [7, с. 493]. Потужно зростали місцеві телестудії і, особливо, радіостанції, що успішно освоїли новий діапазон частот ультракоротких хвиль (FM). Кількісне переважання недержавних ЗМІ над державними в цей період обумовлює необхідність коригування комунікативної політики органів публічної влади. Ринкове регулювання не дало ЗМІ очікуваної повної незалежності. Стрімке зростання цін на папір, поліграфічні послуги та послуги з розповсюдження періодичних видань і телерадіопрограм обмежувало можливості як державних і комунальних, так і недержавних ЗМІ. Разом з потужними фінансовими вливаннями приватного сектору в ЗМІ посилився вплив великих політико-економічних груп на зміст їх повідомлень. За таких умов органи державної влади часто програвали «інформаційні війни». Прагненням урегулювати проблеми в цій площині стало прийняття законів України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» та «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації».

У 1997 – 1998 рр. з'являються веб-сайти провідних ЗМІ України (газети «День», «Дзеркало тижня», «Поступ», «Сьогодня», Перший національний телеканал, «Гала-радіо», дніпропетровський «11 канал», ТРК «Тоніс»). У 1999 р. виникають перші сучасні електронні видання («UAToday», «Електронні вісті») [10]. Радикально, порівняно з першим періодом, змінюється поняття інформаційної безпеки. Так, у проекті Закону України «Про інформаційний суверенітет та інформаційну безпеку України» уже зазначається, що інформаційна безпека – це «стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави, який унеможливиє заподіяння їм шкоди через неповноту, невчасність і недостовірність інформації, через негативні наслідки функціонування інформаційних технологій або внаслідок поширення законодавчо забороненої чи обмеженої для поширення інформації» [4, с. 4]. Загалом питання захисту інформаційного простору України в цей час набуває особливої актуальності. Протягом цього періоду вдосконалувалася діяльність державних архівних установ, зокрема було в нормовано порядок передавання

до державних архівів України кінофотофонодокументів, методику і критерій виявлення унікальних документальних пам'яток, порядок надання платних послуг державними архівними установами, інші питання діяльності архівів. Формувалася багатоканальна система фінансування бібліотек, почалося активне впровадження нових інформаційних технологій в їх діяльність. У 1998 р. українське книговидання досягло рівня 1990 р. за кількістю назив, проте за тиражами становило тільки 25,9 %. Таким чином, протягом другого періоду сформувалася в цілому нормативно-правова база державної інформаційної політики України та структура суб'єкта управління в інформаційній сфері. Тривав цей період майже п'ять років (межа 1994 – 1995 рр. – кінець 1999 р.), протягом яких відбувалися не лише експерименти над структурою суб'єкта управління, але й набув нового вигляду інформаційний простір держави, де значно посилився приватний сегмент.

Отже, етап становлення державної інформаційної політики України тривав близько дев'яти років і змістово складався з двох періодів. На цьому етапі пріоритети політики стосувалися формування нормативно-правових основ і структури управління, а пріоритетною галуззю була сфера ЗМІ. У результаті були сформовані правові основи цієї державної політики, структурована та конкретизована діяльність суб'єкта управління у сфері цієї державної політики, у цілому сформувалася власне інформаційна сфера України як об'єкт державної інформаційної політики.

Подальші дослідження з цієї тематики доцільно зосередити на періодизації подальшого розвитку державної інформаційної політики України та прогнозуванні тенденцій найближчих та перспективних її змін.

Список використаних джерел

- 1. Голоха Л. Ф.** Модернізація державного управління бібліотечною справою в Україні: теоретико-методологічні аспекти : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01 / Голоха Любов Федорівна. – Д., 2009. – 20 с.
  - 2. Дуцик Д. Р.** Роль засобів масової інформації у забезпечені політичних прав та свобод громадян у демократичному суспільстві : автореф. дис. ... канд. фіол. наук : 10.01.08 / Дуцик Діана Ростиславівна. – К., 2004. – 19 с.
  - 3. Концепція** національної інформаційної політики : проект. – К. : Держкомінформ України, 2002. – 28 с.
  - 4. Кравченко В.** Як подолати інформаційну нерівність / В. Кравченко // Уряд. кур'єр. – 2000. – № 45. – С. 4 – 5.
  - 5. Машенко І. Г.** Лики і лиця телерадіопростору / І. Г. Машенко. – К. : Укр. Медіа Спілка, 2003. – 352 с.
  - 6. Петренко В.** Комплекс підпорядкованості, або Становлення ЗМІ в

незалежній Україні / Віктор Петренко // Віче. – 2001. – № 10. – С. 19 – 32.

7. **Почепцов Г. Г.** Інформаційна політика : навч. посіб. / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. – К. : Знання, 2006. – 665 с.

8. **Про внесення** змін до Закону України «Про інформацію» : Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2938-VI. – Режим доступу : www.search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T112938.html.

9. **Про інформацію** : Закон України від 2 жовт. 1992 р. № 2657-XII, зі змінами. – Режим доступу : www.zakon3.rada.gov.ua/laws/show/%D1%8E.

10. **Чабаненко М.** Возникновение и развитие Интернет-СМИ в Украине / Мирослава Чабаненко // RELGA : науч.-культуролог. журн. – 2011. – № 15 (233). – Режим доступа : www.relga.ru/Environ/WebObjects/tgu-articles.

УЛК 35(477):342.3

Борис ГЛОТОВ, Наталія СИДОРЕНКО

Національна академія державного управління

при Президентові України

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Аналізується історична генеза та етапи становлення організації державної влади в Україні. Досліджуються нормативно-правові засади та практика президентсько-парламентської системи організації державної влади.

Ключові слова: організація державної влади, інститут президента, виконавча гілка влади, законодавча гілка влади.

Борис Глотов, Наталья Сидоренко. Этапы становления организаций государственной власти в Украине

Анализируется исторический генезис и этапы становления организации государственной власти в Украине. Исследуются нормативно-правовые принципы и практика президентско-парламентской системы организации государственной власти.

Ключевые слова: организация государственной власти, институт президента, исполнительная ветвь власти, законодательная ветвь власти.

Boris Glotov, Natalia Sidorenko. Stages of becoming of organization of state power in Ukraine

The historical genesis and stages of becoming of organization of state power is carried out in Ukraine is analysis. The normatively legal principles and practice of the presidentsko-parlamentskoy system of organization of state power.

© Глотов Б. Б., Сидоренко Н. С., 2013